ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 21ης Μαΐου 1987 *

Στην υπόθεση 97/85,

1) **Union Deutsche Lebensmittelwerke GmbH,** εταιρία γερμανικού δικαίου, με έδρα το Αμβούργο,

2) **Walter Rau Lebensmittelwerke,** εταιρία γερμανικού δικαίου, με έδρα το Hilter,

3) **Westfälisches Margarinewerk Wilhelm Lindemann KG,** εταιρία γερμανικού δικαίου με έδρα το Bünde,

4) **Heinrich Hamker Lebensmittelwerke GmbH & Co. KG,** εταιρία γερμανικού δικαίου με έδρα το Bad Essen-Lintorf,

εκπροσωπούμενες και οι τέσσερις από τους Modest, Gündisch και εταίρους, δικηγόρους Αμβούργου, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον E. Arendt, 34 B, rue Philippe-II,

προσφεύγουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους Karpenstein και Jansen, μέλη της νομικής υπηρεσίας της Επιτροπής, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο, τον Γ. Κρεμλή, μέλος της νομικής υπηρεσίας της Επιτροπής, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως της από 25 Φεβρουαρίου 1985 απόφασης της Επιτροπής περί των μέτρων προωθήσεως των πωλήσεων βουτύρου στην αγορά του (Δυτικού) Βερολίνου [COM(85) 276 τελικό],

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους Mackenzie Stuart, πρόεδρο, Y. Galmot, K. Κακούρη και F. Schockweiler, προέδρους τμήματος, T. Koopmans, U. Everling, R. Joliet, J. C. Moitinho de Almeida και G. C. Rodríguez Iglesias, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: C. O. Lenz
γραμματέας: K. Riechenberg, α.κ. υπαλλήλου διοικήσεως

έχοντας υπόψη την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση όπως συμπληρώθηκε κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 4ης Ιουνίου 1986,

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 5ης Δεκεμβρίου 1986,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 16 Απριλίου 1985, τέσσερις εταιρίες παραγωγής μαργαρίνης που εδρεύουν στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας άσκησαν, δυνάμει του άρθρου 173, παράγραφος 2, της Συνθήκης, προσφυγή με την οποία ζητούν την ακύρωση της αποφάσεως την οποία η Επιτροπή απηύθυνε στις 25 Φεβρουαρίου 1985 προς την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, περί των μέτρων προωθήσεως των πωλήσεων βουτύρου στην αγορά του (Δυτικού) Βερολίνου.

2 Η Επιτροπή έλαβε την απόφαση αυτή βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού 1079/77 του Συμβουλίου της 17ης Μαΐου 1977 περί εισφοράς συνυπευθυνότητας και μέτρων προς διεύρυνση των αγορών στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/018, σ. 79), με τον οποίο εξουσιοδοτήθηκε να θεσπίζει μέτρα προς διεύρυνση των αγορών γαλακτοκομικών προϊόντων.

3 Προκειμένου να μελετήσει τον τρόπο κατά τον οποίο αντιδρούν οι καταναλωτές στη μείωση της τιμής του βουτύρου η Επιτροπή έδωσε με την απόφαση αυτή την εντολή να πραγματοποιηθεί στην αγορά του (Δυτικού) Βερολίνου και κατά την περίοδο από 15 Απριλίου 1985 μέχρι 30 Ιουνίου 1985 μια επιχείρηση προωθήσεως των πωλήσεων

βουτύρου, το περιθωριακό κόστος καθώς και την αποτελεσματικότητα της οποίας επρόκειτο να καταμετρήσει ένα ανεξάρτητο ινστιτούτο ερευνών. 900 τόνοι βουτύρου από τα δημόσια αποθέματα θα συσκευάζονταν σε πακέτα των 250 γραμμαρίων που θα έφεραν την ένδειξη « δωρεάν βούτυρο ΕΟΚ ». Στη συνέχεια τα πακέτα αυτά θα διετίθεντο στο εμπόριο το καθένα συσκευασμένο μαζί με ένα πακέτο βουτύρου αγοράς του ίδιου βάρους, η δε τιμή του διπλού αυτού πακέτου δεν θα υπερέβαινε την τιμή των 250 γραμμαρίων βουτύρου της αγοράς που ίσχυε κατά την περίοδο της εμπορίας. Προς το σκοπό αυτό ο Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung (στο εξής: BALM), οργανισμός παρεμβάσεως του γεωργικού τομέα, αρμόδιος για τον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, θα διέθετε δωρεάν 900 τόνους βουτύρου από τα δημόσια αποθέματα σε εμπορικές επιχειρήσεις της επιλογής του οι οποίες θα αναλάμβαναν έναντι αυτού συμβατικώς την υποχρέωση να συσκευάσουν το βούτυρο αυτό και να το διαθέσουν μέσω λιανοπωλητών.

4 Οι προσφεύγουσες, που πραγματοποιούν μεγάλο μέρος των πωλήσεων μαργαρίνης στην αγορά του (Δυτικού) Βερολίνου, υπέβαλαν η κάθε μία αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων ενώπιον του Verwaltungsgericht της Φραγκφούρτης επί του Μάιν ζητώντας να απαγορευθεί προσωρινώς στον BALM να πραγματοποιήσει την εν λόγω επιχείρηση. Με τέσσερις Διατάξεις της 20ής Μαρτίου 1985 το Verwaltungsgericht δέχτηκε τις αιτήσεις αυτές. Κατόπιν εφέσεως εκ μέρους του BALM, το Hessische Verwaltungsgerichtshof έκρινε ότι οι διαφορές υπάγονταν στην αρμοδιότητα των πολιτικών δικαστηρίων, δεδομένου ότι ο BALM μετέρχεται απλώς μέσα του ιδιωτικού δικαίου για την εκτέλεση της επιχειρήσεως και μεταρρύθμισε τις εν λόγω Διατάξεις. Οι προσφεύγουσες άσκησαν όμως τέσσερις προσφυγές ενώπιον του Verwaltungsgericht της Φραγκφούρτης επί του Μάιν ζητώντας να απαγορευθεί στον BALM να πραγματοποιήσει την αμφισβητούμενη επιχείρηση. Στο πλαίσιο των διαδικασιών αυτών, το Verwaltungsgericht υπέβαλε διάφορα προδικαστικά ερωτήματα ως προς το κύρος της απόφασης της 25ης Φεβρουαρίου 1985 (133 έως 136/85, Συλλογή 1987, σ. 2289). Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε η επιχείρηση από 6 Μαΐου 1985.

5 Οι προσφεύγουσες επικαλούνται προς στήριξη της προσφυγής τους την παραβίαση των αρχών του δικαιώματος ελεύθερης άσκησης των επαγγελματικών δραστηριοτήτων, της σταθεροποίησης των αγορών, της απαγόρευσης των διακρίσεων, της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της αναλογικότητας. Ισχυρίζονται δε ότι η απόφαση είναι ανίσχυρη καθότι επιβάλλει στο γερμανικό οργανισμό παρεμβάσεως την τήρηση συμπεριφοράς που αντιβαίνει στο γερμανικό δίκαιο περί αθέμιτου ανταγωνισμού, ενώ το σχετικό μέτρο δεν είναι από εκείνα που μπορούν να ληφθούν στο πλαίσιο της κοινής οργάνωσης αγοράς. Τέλος οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν καλύπτεται από τον προαναφερθέντα κανονισμό 1079/77 του Συμβουλίου, επιπλέον δε συνιστά παράβαση ουσιώδους τύπου.

6 Στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση αναπτύσσονται διεξοδικώς οι ισχυρισμοί αυτοί καθώς και τα επιχειρήματα που ανέπτυξε η Επιτροπή για την άμυνά της.

7 Η Επιτροπή αμφισβητεί το παραδεκτό της προσφυγής. Υποστηρίζει δε σχετικώς ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αφορά ούτε άμεσα ούτε ατομικά τις προσφεύγουσες. Δεν τις αφορά άμεσα διότι δεν τους επιβάλλει υποχρεώσεις. Δεν τις αφορά ούτε ατομικά διότι και άλλες επιχειρήσεις πωλούν ή ενδέχεται να αποφασίσουν να πωλήσουν μαργαρίνη στην αγορά του (Δυτικού) Βερολίνου. Εξάλλου οι προσφεύγουσες μπορούν, για να προστατεύσουν δικαστικώς τα δικαιώματά τους, να προσφύγουν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων αμφισβητώντας τα εθνικά μέτρα εκτελέσεως της απόφασης της 25ης Φεβρουαρίου 1985 και ζητώντας από τα δικαστήρια αυτά την υποβολή προδικαστικών ερωτημάτων ή να ασκήσουν κατά της Επιτροπής αγωγή αποζημιώσεως βάσει του άρθρου 215, παράγραφος 2, της Συνθήκης. Δεν απαιτείται επομένως να εκτιμηθούν λεπτομερώς οι προϋποθέσεις παραδεκτού της προσφυγής ακυρώσεως. Εν πάση περιπτώσει οι προσφεύγουσες δεν δικαιολογούν έννομο συμφέρον στη διατήρηση της προσφυγής. Πράγματι, όταν αποφανθεί το Δικαστήριο η επιχείρηση θα έχει πλέον εκτελεστεί.

8 Οι προσφεύγουσες αντικρούουν τα επιχειρήματα αυτά ισχυριζόμενες ότι η προσβαλλόμενη απόφαση τις αφορά άμεσα διότι ρυθμίζει η ίδια όλες τις λεπτομέρειες της αμφισβητούμενης επιχείρησης. Εξάλλου τις αφορά και ατομικά δεδομένου ότι ο αριθμός των παραγωγών που πωλούν μαργαρίνη στην αγορά του (Δυτικού) Βερολίνου ήταν γνωστός κατά το χρόνο της θεσπίσεώς της και δεν μπορούσε να μεταβληθεί πριν από την εκτέλεσή της. Εξάλλου το ζήτημα του παραδεκτού της προσφυγής θα πρέπει να επιλυθεί καταφατικά προκειμένου να τύχουν πλήρους ένδικης προστασίας τα δικαιώματα των προσφευγουσών. Πράγματι τα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το Verwaltungsgericht της Φραγκφούρτης επί του Μάιν στις υποθέσεις 133 έως 136/85 αφορούν μόνο ένα μέρος των αιτιάσεων που ανέπτυξαν οι προσφεύγουσες στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής και δεν θίγουν το ζήτημα της ελλείψεως εξουσίας της Επιτροπής να επιβάλει συμπεριφορά αντίθετη προς το γερμανικό δίκαιο περί αθέμιτου ανταγωνισμού.

9 Πρέπει να σημειωθεί ότι δυνάμει του άρθρου 173, παράγραφος 2, της Συνθήκης η προσφυγή φυσικού ή νομικού προσώπου κατά αποφάσεως απευθυνόμενης σε άλλο πρόσωπο τότε μόνο είναι παραδεκτή αν η απόφαση αφορά τον προσφεύγοντα άμεσα και ατομικά.

10 Όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, πάγια μετά την απόφαση της 15ης Ιουλίου 1963 (Plaumann, 25/62, Slg. σ. 204), η απόφαση που απευθύνεται σε κράτος μέλος τότε μόνο αφορά ατομικά ορισμένα φυσικά ή νομικά πρόσωπα όταν τα

θίγει λόγω ορισμένων ιδιοτήτων που προσιδιάζουν σ' αυτά ή ορισμένης πραγματικής κατάστασης που τα διακρίνει από κάθε άλλο πρόσωπο και κατ' αυτόν τον τρόπο τα εξατομικεύει κατά τρόπο ανάλογο με τους αποδέκτες.

11 Εν προκειμένω πρέπει να σημειωθεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αφορά κλειστό κύκλο προσώπων που ήταν συγκεκριμένα κατά το χρόνο της θεσπίσεώς της και των οποίων η Επιτροπή θέλησε να ρυθμίσει τα δικαιώματα. Αν η προσβαλλόμενη απόφαση επηρεάζει τις προσφεύγουσες, αυτό οφείλεται μόνο στις πραγματικές συνέπειες που έχει επί της θέσεώς τους στην αγορά. Από τη σκοπιά αυτή η απόφαση αφορά τις προσφεύγουσες όπως ακριβώς και κάθε άλλο πρόσωπο που πωλούσε μαργαρίνη στην αγορά του (Δυτικού) Βερολίνου κατά τη διεξαγωγή της αμφισβητούμενης επιχείρησης και επομένως δεν τις αφορά ατομικά κατά την έννοια του άρθρου 173, παράγραφος 2, της Συνθήκης.

12 Εξάλλου είναι απορριπτέο το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι η υπό κρίση προσφυγή πρέπει να κριθεί παραδεκτή προκειμένου να τύχουν πλήρους ένδικης προστασίας οι προσφεύγουσες. Συγκεκριμένα πρέπει να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο προσφυγής κατά εθνικού μέτρου εκτελέσεως κοινοτικής πράξης, ο προσφεύγων μπορεί να επικαλεστεί την έλλειψη νομιμότητας της εν λόγω κοινοτικής πράξης και να αναγκάσει έτσι το εθνικό δικαστήριο να αποφανθεί επί όλων των αιτιάσεων που διατυπώνονται σχετικώς, ενδεχομένως κατόπιν παραπομπής στο Δικαστήριο προς έλεγχο του κύρους. Το γεγονός ότι το εθνικό δικαστήριο έχει την εξουσία να προσδιορίζει τα ερωτήματα που υποβάλλει στο Δικαστήριο προσιδιάζει στο σύστημα των μέσων παροχής εννόμου προστασίας που θέλησε να θεσπίσει η Συνθήκη και επομένως δεν αποτελεί επιχείρημα ικανό να δικαιολογήσει διασταλτική ερμηνεία των προϋποθέσεων του παραδεκτού που προβλέπει το άρθρο 173, παράγραφος 2, της Συνθήκης.

13 Βάσει των παραπάνω σκέψεων η προσφυγή πρέπει να κριθεί απαράδεκτη.

Επί των δικαστικών εξόδων

14 Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Δεδομένου ότι οι προσφεύγουσες ηττήθηκαν πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή ως απαράδεκτη.

2) Καταδικάζει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

Mackenzie Stuart Galmot Κακούρης Schockweiler

Koopmans Everling Joliet Moitinho de Almeida Rodríguez Iglesias

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 21 Μαΐου 1987.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος

A. J. Mackenzie Stuart